

допомоги, студентам можна запропонувати назвати хвороби, основні симптоми та дії лікаря. Як зауважує Кісіль Л. М., основними завданнями ділової гри є формування в іноземних студентів цілісного уявлення про майбутню професійну діяльність та її динаміку; отримання проблемно-професійного й соціального досвіду щодо прийняття рішень; забезпечення умов для появи професійної мотивації [1, с. 65].

Великого поширення у навчанні іноземних мов набуває метод взаємонавчання, коли студенти діляться на групи й опрацьовують відповідний матеріал, а потім навчають один одного. Викладач лише скеровує студентів у пошуку інформації, перевіряє рівень засвоєння матеріалу та підсумовує вивчене. Найбільш ефективним такий метод є при вивченні відмінкових парадигм іменників, прикметників, займенників та числівників української мови.

Отже, використання інтерактивних методів у викладанні української мови як іноземної підвищує пізнавальну активність студентів, створює умови для швидшої адаптації в чужомовному середовищі, збагачує зміст освітнього процесу.

Література

1. Кісіль Л. М. Методи навчання українського діалогічного професійного мовлення студентів-іноземців транспортних спеціальностей збірник наукових праць. *Педагогіка та психологія*. Харків, 2017. Вип. № 56. С. 59–68.
2. Кочан Ірина. Нові освітні технології у викладанні української мови як іноземної. *Українська мова у світі* : Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. С. 49–61.

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ ТА ПИСЬМІ

Миколів М. В.

*аспірант кафедри англійської філології та
методики навчання англійської мови
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

На сучасному етапі дедалі більший інтерес викликає проблема інтегрованого формування мовних та мовленнєвих компетентностей студентів.

Зокрема, серед вітчизняних досліджень варто відзначити науковий доробок М. І. Буряк, яка досліджувала проблему взаємопов'язаного формування у майбутніх викладачів англійської мови професійно орієнтованої компетентності в говорінні та інформаційно-комунікаційної компетентності. У дисертації науково обґрунтовано розвиток означених компетентностей інтегровано з компетентностями в аудіюванні та читанні із залученням сучасних інтернет-сервісів та програм [1]. І. Ю. Литвиненко розроблено методику навчання студентів технічних спеціальностей англійської мови читання на засадах інтегрованого формування навичок, умінь різних видів читання фахових текстів та міждисциплінарних зв'язків із дисциплінами фаху [3]. Н. Л. Добровольська досліджує питання взаємопов'язаного формування іншомовної компетентності в читанні та говорінні [2].

Таким чином, інтереси учених дедалі більше зосереджуються на можливостях реалізації інтегрованого підходу до формування іншомовних умінь.

На основі сучасних трактувань [4, с. 115; 2] вважаємо, що в умовах вищівського навчання інтегрований підхід передбачає взаємопов'язаний розвиток мовленнєвих навичок та вмінь, лінгвосоціокультурних умінь, інтеграцію з дисциплінами фаху.

Говоріння та письмо є продуктивними видами мовленнєвої діяльності, які пов'язані з іншими видами. Оскільки у нашому дослідженні суб'єктом навчання є майбутні викладачі англійської мови, йдеться значною мірою про формування їхньої професійно орієнтованої англійської компетентності в говорінні та письмі. Для продукування певного усного висловлювання в типових ситуаціях спілкування, в тому числі професійних, часто студентам необхідно ознайомитися з певною інформацією зі статей, вебінарів тощо. Відповідно формування цільових компетентностей здійснюється взаємопов'язано з іншими видами мовленнєвої діяльності – читанням та аудіюванням.

Крім того, інтегрований підхід в контексті нашого дослідження передбачає інтеграцію з дисциплінами фаху – філологічними, методичними, що сприятиме не лише вдосконаленню мовленнєвих умінь, а й розширенню знань студентами предметів фаху.

Враховуючи результати М. І. Буряк [1], І. Ю. Литвиненко [3], вважаємо, що інтегрований підхід передбачає інтеграцію у двох аспектах:

- психологічному (мотивація, психологічні установки, цілі);
- методичному – на рівні цілей, змісту, методів, засобів навчання.

Зазначимо, що мотив спрямовує інтерес особистості, психологічна установка є конкретизованим мотивом і джерелом активності [3, с. 39], а цілі певною мірою є їх матеріальним втіленням. Так, метою навчання в контексті тематики нашого дослідження є відповідний рівень сформованості цільових компетентностей у майбутніх викладачів англійської мови. На рівні змісту інтеграція реалізується і в предметному, і в процесуальному аспектах. Так, у

предметному аспекті розглядаємо спільні сфери, комунікативні цілі і наміри, теми, проблеми; взаємопов'язані ситуації спілкування, навчальні та комунікативні стратегії. У предметному аспекті виокремлюємо вправи, які спрямовані на взаємопов'язане формування цільових компетентностей.

Наступні рівні передбачають використання методів, які забезпечуватимуть інтегрований розвиток вмінь говоріння та письма, а також перенос відповідних навичок та вмінь. Наприклад, веб-квест технологія, на якій зосереджено особливу увагу в дисертації М. І. Бурак, надає широкі можливості для розвитку умінь монологічного, діалогічного мовлення та письма. Екстраполюючи висновки Н. Л. Добровольської [2], вважаємо, що говоріння та письмо можуть бути одночасно і цілями, і засобами навчання, оскільки значною мірою усне висловлювання є основою для створення студентами певного письмового продукту, і навпаки, власний письмовий текст може стати базою для розробки, наприклад, презентації.

На сучасному етапі дедалі вагомішою стає роль інформаційно-комунікаційних технологій, які відкривають значні можливості для студентів. Тому для формування англомовної компетентності в говорінні та письмі ми вважаємо за доцільне теж використовувати окреслені технології, які допомагають працювати онлайн синхронно, обговорювати усно і письмово певні проблеми, здійснювати презентації тощо. Для цього доцільно використовувати такі сервіси та платформи, як Moodle, Google Meet, Zoom, Big Blue Button та інші.

Таким чином, реалізація інтегрованого підходу інтенсифікуватиме формування англомовної компетентності в говорінні та письмі у майбутніх викладачів іноземних мов, а також сприятиме паралельному вдосконаленню інших мовленнєвих умінь, поглибленню знань предмету, розвитку вмінь використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Література

1. Бурак М. І. Взаємопов'язане формування у майбутніх викладачів англійської мови професійно орієнтованої компетентності в говорінні та інформаційно-комунікаційної компетентності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Терноп. нац. пед.ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2019. 247 с.
2. Добровольська Н. Л. Проблема інтегрованого формування у студентів англомовної компетентності в читанні та говорінні. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія : Педагогіка. 2016. № 4. С. 222–227.
3. Литвиненко І. Ю. Методика навчання студентів технічних спеціальностей англомовного читання на засадах інтеграції: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2019. 255 с.
4. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / [Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін.]; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.